

ДЕРЖАВНІ ЗАХОДИ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ ВИРУЧКИ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

У даній роботі розглянуті проблеми, проаналізовані державні механізми, запропоновані необхідні заходи своєчасного повернення в Україну виручки в іноземній валюті.

В данной работе рассмотрены проблемы, проанализированы государственные механизмы, предложены необходимые мероприятия своевременного возврата в Украину выручки в иностранной валюте.

Актуальність теми. Одним із найактуальніших завдань на сьогоднішньому етапі розвитку України є припинення вивозу національного капіталу за її межі при здійсненні різноманітних зовнішньоекономічних операцій, за допомогою яких, під виглядом міжбанківських міжнародних розрахунків здійснюється розкрадання валютних коштів, ухилення від сплати податків, приховування валютної виручки тощо.

За інформацією Державної податкової адміністрації України в 2008 році біля 17,5 млрд. доларів були вивезені з країни за допомогою трьох основних схем. Так, 2,7 млрд. доларів були переведені як розрахунок за імпорт товарів/послуг без їхнього ввозу, а 4,6 млрд. доларів – повернення портфельних інвестицій (зокрема, покупка технічних акцій). Найбільші обсяги валюти – 9,8 млрд. доларів – викупили банки у відкриту валютну позицію й для «проведення спекулятивних операцій». У 2007 році незаконно вивезено валюти було на чверть менше – 13,2 млрд. доларів, а банки сформували валютні позиції всього на 6,5 млрд. доларів [1].

Наведені цифри показують, що спекулятивний азіотаж на валютному ринку викликаний не тільки панічними настроями серед населення у зв'язку з фінансовою кризою, а й недосконалістю механізмів валютного контролю.

Ухилення від повернення виручки в іноземній валюті, товарів або інших матеріальних цінностей, отриманих від цієї виручки, чи приховування будь-яким способом такої виручки, товарів або інших матеріальних цінностей, становить велику небезпеку для економіки держави. Криміногенна обстановка в цій сфері потребує прийняття відповідних заходів захисту зовнішньоекономічної діяльності, інтересів держави, господарюючих суб'єктів, встановлення ефективної системи валютного контролю [2, с. 305].

Свій внесок у дослідження окремих питань організаційно-правового регулювання валютного ринку в Україні внесли такі науковці і фахівці, як: А.Ф. Бантишев, Ю.О. Блащук, А.О. Клименко, Л.М. Кравченко, В.Л. Кротюк, Г.А. Матусовський, С.І. Ніколаюк, Д.Й. Никифорчук, С.М. Половко, О.Є. Северин, А.М. Ухаль, В.О. Шнуренко та інші. Але вони розглядають проблему повернення в Україну виручки в іноземній валюті лише з точки зору юридичної відповідальності за порушення норм валютного законодавства без урахування організаційних та економічних механізмів державного регулювання валютного ринку.

Метою цієї статті є визначення та аналіз комплексу державних заходів, спрямованих на повернення в Україну валютної виручки.

Основний матеріал дослідження. Валютна виручка суб'єктів господарської діяльності представляє собою суму валютних надходжень від продажу товарів та надання послуг за іноземну валюту, незалежно від джерела їх походження. Ця виручка підлягає обов'язковому та повному зарахуванню на спеціальні розподільчі рахунки, що відкриваються й ведуться у комерційних банках України, які мають генеральну ліцензію

Національного банку України. Слід зазначити, що обов'язковому зарахуванню підлягають не тільки валюта, отримана в результаті комерційної діяльності резидентів, але і кошти в іноземній валюті, отримані як дарунок, пожертвування, благодійні внески й інші надходження неторгового характеру.

У разі здійснення зовнішньоекономічних операцій, що не передбачають сплату в грошовій формі (бартер, різні взаєморозрахунки, операції з давальницькою сировиною), валютною виручкою визнається еквівалентна вартість товарів, яку має отримати за вказаними угодами українська сторона.

Одним із найбільш поширених видів зовнішньоекономічної діяльності є експорт (імпорт) товарів. Важлива роль в регулюванні експортно-імпортних операцій належить зовнішньоекономічному договору (контракту).

Слід зазначити, що прийняттю управлінського рішення щодо укладення зовнішньоекономічного контракту повинно передувати комплексне вивчення ринків, потенційних або конкретних контрагентів, страховиків, посередників та інших учасників експортно-імпортної операції. Невиконання передконтрактного вивчення контрагентів, з одного боку, загрожує вчиненням шахрайських дій з боку якоїсь із сторін, а, з іншого – також може свідчити про псевдолегальний характер угоди. За такою угодою фактично приховується взаємообумовлена сторонами псевдолегальна експортна операція, спрямована на неповернення валютної виручки з-за кордону; або імпортна угода, використана як канал відтоку валютних коштів за кордон. Таким чином, невиконання контракту заздалегідь планується обома сторонами з самого початку його укладання, його умовна фіктивність, що відображена у, нібито, шахрайських діях однієї із сторін, є лише формою вуалювання тіньових намірів українського

суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності залишити валютну виручку чи перераховані кошти за кордоном.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій письмовій формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України чи законом [3, ст. 6].

Відповідно до ст. 383 Господарського кодексу України з метою забезпечення відповідності зовнішньоекономічних договорів (контрактів) законодавству України Кабінет Міністрів України може запроваджувати їх державну реєстрацію. Конкретний перелік товарів, які експортуються за умови реєстрації зовнішньоекономічних контрактів, затверджується наказом Міністерства економіки.

Державна реєстрація дозволяє контролювати не тільки кількість товару, що експортується, з метою запобігання перевищенню встановленого обмеження з вивезення певного товару, а і обсяги надходження валютної виручки, адже до державних органів постійно надходить інформація про кількість експортованого товару, щодо якого існують певні кількісні обмеження.

Слід зазначити, що, відповідно до пункту 2 Указу Президента України від 18 червня 1994 року «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами» суб'єкти підприємницької діяльності України можуть здійснювати зовнішньоекономічну діяльність лише за наявності декларацій про валютні цінності, доходи та майно.

З метою комплексного розв'язання проблем щодо повернення в Україну валютних цінностей та майна, що незаконно знаходяться за її межами, та недопущення їх відтоку з України, удосконалення та врегулювання порядку контролю у сфері зовнішньоекономічних відносин,

затверджена Програма з повернення в Україну валютних цінностей та майна, що незаконно знаходяться за її межами, та недопущення їх відтоку з України (далі – Програма) [4].

Відповідно Програми з метою налагодження постійно діючого контролю за діяльністю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, рухом валютних потоків та забезпеченням оперативного реагування на виявлені факти порушень органи державної податкової служби повинні проводити постійний аналіз інформації, отриманої від: регіональних митниць; правоохоронних органів; підрозділів податкової міліції; інших органів виконавчої влади; уповноважених банків; резидентів України на підставі щоквартального декларування наявності належних їм валютних цінностей, які знаходяться за межами України.

Статтею 9 Декрету Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» передбачена вимога про декларування валютних цінностей та іншого майна резидентів, яке перебуває за межами України [5, ст. 9]. І хоча ця стаття передбачає таке декларування в Національному банку України, Міністерство фінансів України у своєму Наказі від 25 грудня 1995 р. № 207 «Про затвердження форми декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами» (далі – Наказ № 207) зазначило, що, крім як до регіональних відділень НБУ, декларацію треба подавати також до державних податкових інспекцій за місцезнаходженням суб'єкта підприємницької діяльності.

Декларуванню підлягає лише наявність у резидентів валютних цінностей та майна, які перебувають за межами України. Згідно пункту 3 Наказу № 207, обов'язкове декларування валютних цінностей, доходів та майна здійснюється суб'єктами підприємницької діяльності за встановленою формою щокварталу в терміни, встановлені для подання квартальної та річної бухгалтерської звітності, а спільними

підприємствами з іноземними інвестиціями – щокварталу до 20 числа наступного за звітним кварталом місяця і у терміни, встановлені для подання річної звітності.

Порядок подання декларації визначений спільним листом Національного банку України і Головної державної податкової інспекції України від 17 квітня 2003 р. № 28–311/1929–2823. Відповідно до цього листа, декларація про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами (далі – Декларація) у двох примірниках подається до державної податкової адміністрації (інспекції) за місцезнаходженням суб'єкта підприємницької діяльності.

Після отримання Декларації територіальне управління Національного банку України видає довідку про проведення декларування. Зазначену довідку суб'єкт підприємницької діяльності подає державній податковій адміністрації (інспекції), до якої попередньо була подана Декларація, для засвідчення підписом голови (начальника) відповідної державної податкової адміністрації (інспекції) або його заступника та відбитком печатки.

Засвідчена та скріплена печатками територіального управління Національного банку України і державної податкової адміністрації (інспекції) довідка є підставою для прийняття до митного оформлення експортно-імпортних вантажів, проведення суб'єктами підприємницької діяльності розрахунків за зовнішньоекономічними договорами через уповноважені банки України, а також здійснення інших видів зовнішньоекономічної діяльності.

Порядок розрахунків суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності визначається Законом України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», яким встановлений обов'язковий строк 180 календарних днів, протягом якого зовнішньоекономічні операції українських резидентів повинні бути завершені, тобто при експорті

товарів, робіт або послуг має бути проведена сплата іноземним контрагентом, при імпорті – в Україну повинен бути ввезений сплачений резидентом товар [6].

Так статтею 1 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» передбачено, що виручка резидентів у іноземній валюті підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках у терміни виплати заборгованостей, зазначені в контрактах, але не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення (виписки вивізної вантажної митної декларації) продукції, що експортується, а в разі експорту робіт (послуг), прав інтелектуальної власності – з моменту підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності. Перевищення зазначеного терміну потребує висновку центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики [7].

Необхідність отримання висновку передбачена також при здійсненні імпорتنих операцій резидентів на умовах відстрочення поставки, що перевищує 180 календарних днів з моменту авансового платежу або виставлення векселя на користь постачальника, що здійснює імпорт продукції (робіт, послуг).

При застосуванні розрахунків щодо імпорتنих операцій резидентів у формі документарного акредитиву передбачений термін діє з моменту здійснення уповноваженим банком платежу на користь нерезидента.

Строк та умови завершення імпоротної операції без увезення товару на територію України визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України за погодженням із Національним банком України.

Порушення резидентами встановлених термінів розрахунків при здійсненні експортних та імпорتنих операцій передбачає стягнення пені за кожен день прострочення у розмірі 0,3 відсотка суми неоподаткованої виручки (вартості недопоставленої продукції) в іноземній валюті, перерахованої у

грошову одиницю України за валютним курсом Національного банку України на день виникнення заборгованості. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми неoderжаної виручки (вартості недопоставленого товару).

У разі прийняття до розгляду судом, Міжнародним комерційним арбітражним судом чи Морською арбітражною комісією при Торгово-промисловій палаті України позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, що виникла внаслідок недотримання нерезидентом термінів, передбачених експортно-імпортними контрактами, терміни, передбачені Законом, зупиняються і пеня за їх порушення в цей період не сплачується.

У разі прийняття судом рішення про відмову в позові повністю або частково, або припинення (закриття) провадження у справі чи залишення позову без розгляду терміни, передбачені Законом, поновлюються і пеня за їх порушення сплачується за кожен день прострочення, включаючи період, на який ці терміни було зупинено.

У разі прийняття судом рішення про задоволення позову пеня за порушення термінів не сплачується з дати прийняття позову до розгляду судом.

У разі порушення резидентами строків, установлених Національним банком України, придбана валюта продається уповноваженими банками протягом п'яти робочих днів на міжбанківському валютному ринку України. При цьому позитивна курсова різниця, що може виникнути за такою операцією, щоквартально направляється до Державного бюджету України, а негативна курсова різниця відноситься до результатів господарської діяльності резидента.

Зазначені строки можуть бути продовжені центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики у разі виконання резидентами операцій за договорами виробничої кооперації, консигнації,

комплексного будівництва, тендерної поставки, гарантійного обслуговування, поставки складних технічних виробів і товарів спеціального призначення. Порядок віднесення операцій резидентів до зазначених та умови видачі висновків на перевищення строків, встановлено Постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2007 року «Про затвердження Порядку продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями» [8].

Про видачу висновку Міністерство економіки інформує протягом п'яти робочих днів з дати його видачі Національний банк України та Державну податкову адміністрацію України.

У разі виявлення недостовірної інформації в документах, на підставі яких видано висновок, Міністерство економіки приймає рішення про його скасування з дати видачі, про що письмово повідомляє резидентів, Національному банку України та Державній податковій адміністрації України із зазначенням підстави.

Якщо перевищення строків обумовлено виникненням форс-мажорних обставин, перебіг зазначених строків зупиняється на весь період дії форс-мажорних обставин та поновлюється з дня, наступного за днем закінчення дії таких обставин.

Підтвердженням форс-мажорних обставин є відповідна довідка Торгово-промислової палати України або іншої уповноваженої організації (органу) країни розташування сторони договору (контракту) або третьої країни відповідно до умов договору.

Умисне невиконання резидентом передбачених строків розрахунків утворює склад злочину, передбаченого статтею 207 Кримінального кодексу України, метою якої є недопущення відтоку та неповернення валютної виручки із-за кордону.

Крім ухилення від повернення виручки в іноземній валюті за товари, роботи або послуги, що експортуються, злочином є також приховування у будь-який спосіб такої виручки та відповідних матеріальних цінностей.

Приховування валютної виручки буде злочином незалежно від того, поступила така виручка на рахунок в уповноваженому банку України чи вона зарахована на рахунок в іноземному банку, чи отримана готівкою.

Інша справа, якщо суб'єкт не продекларує таку виручку при декларуванні доходів в іноземній валюті, тобто приховування валютної виручки може бути одночасно і способом ухилення від сплати податків. У такому разі дії винного повинні кваліфікуватися за сукупністю статей 207 та 212 при наявності в його діях всіх інших необхідних ознак цих злочинів.

Слід зазначити, що не можуть розглядатись як виручка в іноземній валюті валютні кошти, що надходять резидентам як оплата випущених ними акцій чи облігацій, як кредитні ресурси, внесок іноземного інвестора до статутного фонду спільного підприємства або як внесок у здійснювану спільну діяльність, а також та іноземна валюта, котра одержана як дарунок, спадщина, благодійна допомога.

Доходи і дивіденди в іноземній валюті, одержані в результаті здійснення інвестиційної діяльності за межами України, не є виручкою резидентів в іноземній валюті. Приховування доходу в іноземній валюті, який не є виручкою в іноземній валюті, за наявності підстав може бути кваліфіковане, наприклад, за статтею 212 Кримінального кодексу України «Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів».

Заходи, спрямовані на повернення коштів в іноземній валюті, розпочаті особою уже після закінчення встановленого терміну (наприклад, після виявлення правопорушення і порушення кримінальної справи), не виключають можливості кваліфікації за статтею 207 Кримінального кодексу України. У цій ситуації немає підстав і для звільнення особи від кримінальної відповідальності в зв'язку з дієвим каяттям, оскільки

розглянутий злочин не відноситься до числа злочинів невеликої тяжкості [9].

Висновок. Правозастосовча практика державних органів, на які покладено здійснення контрольної діяльності за використанням валютних цінностей, свідчить про об'єктивну необхідність розробки та правового закріплення дієвого ефективного державного механізму здійснення контролю за використанням валютних цінностей, а також гарантій, спрямованих на прискорення процесу валютних надходжень та стримування вивозу валюти з країни, забезпечення виконання вимог законодавства щодо здійснення валютних операцій, запобіганню порушенням валютної дисципліни та удосконалення інституту юридичної відповідальності за валютні правопорушення.

З метою своєчасного повернення в Україну виручки в іноземній валюті необхідно:

- створити комплексну і цілісну систему валютного контролю міжнародних розрахунків українських резидентів;
- обмежити вивіз українського капіталу за кордон, за винятком реалізації проектів, що сприяють просуванню вітчизняних товарів та послуг на зовнішні ринки;
- розробити нормативно-правову базу, покликану встановити режим регулювання вивозу українського капіталу;
- прийняти Закон України «Про валютне регулювання і валютний контроль» у якому чітко визначити повноваження і функції державних органів у регулюванні валютних операцій, права й обов'язки суб'єктів валютних відносин, порядок здійснення валютного контролю, відповідальність за порушення валютного законодавства.

Література

1. Втеча капіталів з України // Експерт–ринг, 09.03.2009 р. [*Електронний ресурс*] – Режим доступу: <http://otherside.com.ua>.
2. Матусовский Г.А. Экономические преступления: криминалистический анализ / Григорий Абрамович Матусовский. – Харьков: Консум, 1999. – 480 с. – ISBN 966–7124–61–4.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
4. Про затвердження Програми з повернення в Україну валютних цінностей та майна, що незаконно знаходяться за її межами, та недопущення їх відтоку з України: Наказ Державної податкової адміністрації України від 14.11.2006 р. № 686 [*Електронний ресурс*]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1008.8246.0>.
5. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184.
6. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 р. № 185 зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 40. – Ст. 364.
7. Про внесення змін до Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»: Закон України від 31.05.2007 р. № 1108-V // Офіційний вісник України. – 2007. – № 44. – Ст. 1784.
8. Про затвердження Порядку продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2007 р. № 1409 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 1. – Ст. 9.
9. Науково–практичний коментар Кримінального кодексу України від 5.04.2001 р. / [за ред. М.І. Мельника]. – К.: Каннон, 2001. – 1104 с. – ISBN 966–7623–03–3.

**Львівський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України**

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Збірник наукових праць

Випуск 21

**Львів
2009**

УДК 352(082)
ББК 67.401.43
Е 90
ISSN 2070-4011

Ефективність державного управління [Текст] : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. — Вип. 21 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. — 444 с.

Висвітлено науково-практичні підходи, міркування та результати науково-практичних досліджень, що стосуються державного управління та його ефективності, державної служби і місцевого самоврядування. Розглянуто економічні та історичні проблеми державотворення, питання управління системою охорони здоров'я.

Для працівників органів державного управління та місцевого самоврядування, громадських організацій і об'єднань, науковців, усіх, хто цікавиться проблематикою державної служби, державного управління та місцевого самоврядування.

Efficiency of public administration [Text] : collection of academic papers of Lviv Regional Institute of Public Administration of National Academy of Public Administration office of the President of Ukraine. — Issue 21 / ed. by corresponding member V. Zahorskyi, associated professor A. Lipentsev. — Lviv : Publisher LRIPA NAPA, 2009. — 444 p.

The scientific and practical approaches, different points of view and the results of scientific and practical researches concerning public administration and public service and local government effectiveness are given, economic and historical aspects of state formation and the issue of health care system were considered.

It's aimed at public administration, local government, public organisation officers, scientific workers, all people who are interested in public service, public administration and local government problems.

Рекомендовано вченою радою Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Протокол №12/40-7 від 30.12.2009 р.

Збірник наукових праць є в переліку наукових фахових видань ВАК України з історичних, економічних наук та наук з державного управління.

УДК 352(082)
ББК 67.401.43

© Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, 2009

ЗМІСТ

Теорія та історія державного управління

<i>Загорський В. С., Лопушняк Г. С.</i> Концептуальні засади державної соціальної політики	13
<i>Лесечко М. Д., Тертишина О. А.</i> Соціальна технологія і політика	21
<i>Бойко С. М.</i> Тенденції розвитку державного управління в судоустрої України	28
<i>Буник М. З.</i> Права людини в контексті демократичного врядування	39
<i>Глухова Г. В.</i> Соціологічні виміри стану надання соціальних послуг соціальними службами: регіональний аспект (на прикладі Закарпатської області)	46
<i>Дзяна Г. О., Пасічна С. С.</i> Проблеми збереження лісів та шляхи поліпшення лісоекологічної ситуації (на прикладі Ківерцівського району Волинської області)	54
<i>Кіянка І. Б., Новик А. О.</i> Аналіз заходів щодо подолання кризових явищ у контексті державного управління	61
<i>Колісник Г. О.</i> Національні інтереси в системі державного управління: побудова концептуальної моделі	67
<i>Колісниченко Н. М.</i> Складові концептуальної моделі підготовки суб'єктів політичної діяльності	75
<i>Корнат А. В.</i> Методологічні аспекти визначення громади як активного елементу громадянського суспільства	83
<i>Корчагіна Л. М.</i> Європейський досвід підготовки фахівців за докторантськими програмами з державного управління як складова модернізації системи вищої освіти в Україні	90
<i>Крентовська О. П.</i> Основні напрями державного управління щодо розвитку соціальної сфери в умовах старіння населення України	98
<i>Ласійчук О. М.</i> Державна політика Швеції – досвід для України	105
<i>Олефіренко О. В.</i> Нормативно-правові засади державної політики України у сфері охорони навколишнього середовища	114
<i>Руденко О. М.</i> Суспільна свідомість у контексті стабілізаційного аналізу	123
<i>Серняк О. І.</i> Генезис поняття “адміністративний капітал”	132
<i>Ткач А. Г.</i> Основні етапи становлення теорії управління людськими ресурсами	140
<i>Худоба О. В.</i> Система охорони здоров'я в Україні: термінологічний аналіз	145
<i>Шкіндюк І. Ю.</i> Зарубіжний досвід вирішення проблем зайнятості і перспективи його застосування в Україні	151

Українська державність: історія та перспективи

<i>Карлова В. В.</i> Становлення української національної ідентичності в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх вирішення	161
<i>Харченко Л. В.</i> Інститут виборів як основа політичної культури Козацької доби	169
<i>Хаварівський У. Б.</i> Теоретичні та організаційні засади функціонування державних органів із питань релігії радянського періоду (1920 – 1943 рр.)	176

Механізми державного управління

<i>Лазор О. Я., Лазар І. Г.</i> Нормативно-правове забезпечення муніципальної служби у Російській Федерації та Україні: порівняльний аналіз	187
---	-----

<i>Серант А. Й.</i> Роль зв'язків із громадськістю у забезпеченні ефективної роботи місцевих органів влади	194
<i>Бабець І. Г.</i> Удосконалення механізмів державного управління міжнародним співробітництвом областей України в умовах євроінтеграції	202
<i>Білинський-Гродзь Ю. М.</i> Система органів міжнародного управління у сфері запобігання загрозам природно-кліматичних змін	209
<i>Івашина О. Ю.</i> Удосконалення соціального партнерства в сфері регулювання оплати праці в Україні	217
<i>Клепікова-Чижова Ю. В.</i> Проблеми державного контролю за оптимізацією оподаткування	224
<i>Лемішко Б. Б., Мартинюк І. І.</i> Мотиваційний менеджмент у сімейній медицині	231
<i>Медвідь Н. П.</i> Методика громадської атестації керівника у системі державного управління	239
<i>Полищук О. Г.</i> Проблеми працевлаштування сільської молоді	248
<i>Савков А. П.</i> Вибори як механізм формування соціального простору	256
<i>Селіверстов Р. Г.</i> Інформаційна та експертна підтримка моніторингу та аналізу засобів масової інформації органами виконавчої влади	265
<i>Татаренко В. Б.</i> Вплив органів державної влади у сфері взаємодії судової влади та засобів масової інтеграції України	271
<i>Тихонова Н. О.</i> Удосконалення механізмів державного управління соціальним розвитком регіону у зв'язку із закриттям шахт	279
<i>Усаченко Л. М.</i> До проблеми дослідження сутнісної еволюції взаємовідносин органів державної влади з неурядовими організаціями	285
<i>Фільц Ю. О.</i> Реструктуризація спеціалізованої медичної допомоги в поліклініці сімейної медицини	292
<i>Харук Ю. М.</i> Значення спадковості в організації профілактики правопорушень неповнолітніх	300
<i>Чемерис О. М.</i> Програмно-цільовий підхід до формування привабливого інвестиційного клімату в регіоні на прикладі Львівської області	309
<i>Червеняк А. О.</i> Інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських рішень у сфері етнічної ідентичності	320
<i>Шапошиник Г. В.</i> Державне управління у сфері організації системи збереження та зміцнення громадського здоров'я	327
<i>Шершньова О. В.</i> ГІС-технології як складова інформаційного механізму регіонального управління туризмом	337

Державна служба

<i>Сибиряков С. О.</i> Соціальні мережі державних службовців як інформаційно-комунікативна система державного управління	347
<i>Сурма Н. В.</i> Теоретико-методологічні засади застосування особистісно-орієнтованого підходу у процесі навчання державних службовців	356
<i>Шандрук С. М.</i> Контроль за діяльністю державних виконавців	364

Економічна політика та фінанси

<i>Крайник О. П.</i> Децентралізація управління фінансовими ресурсами регіону	373
---	-----

<u>Філіпенко Т. В. Державні заходи повернення в Україну виручки в іноземній валюті .....</u>	<u>379</u>
Голубятнікова Н. В. Механізми державного регулювання ринку деривативів	386
Криштоф Н. С. Механізми державної політики щодо розвитку малого та середнього підприємництва в Україні	392
Савченко К. В. Механізми формування державних закупівель в Україні	402
Пушко-Цибуляк С. М. Проблеми діяльності контролюючих і фінансових органів на регіональному рівні	410
Чахаровська Т. В. Управління структурою доходів місцевих бюджетів: застосування матриці Бостонської консультативної групи	417
Шатило О. А. До питання про національні економічні інтереси України: зміст, сучасний стан та органи регулювання	426
Відомості про авторів	433